

189/24. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2024. november 7.

A főtanácsnok indítványa a C-460/23. sz. ügyben | [Kinsa]¹

Jogellenes beutazáshoz való, humanitárius célú segítségnyújtás: Richard de la Tour főtanácsnok úgy véli, hogy érvényes a 2002/90 irányelv és pontosítja a bűncselekménnyé minősítés uniós jogi és nemzeti jogi feltételeit

A 2002/90 irányelv összhangban áll a bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvével. A nemzeti bíróság feladata, hogy gondoskodjon arról, hogy arányosak legyenek az olyan személyekre alkalmazandó szankciók, akik érdek nélkül cselekedtek, ha a büntetőjogi felelősség alól nem mentesíthetők

A 2002/90 irányelv² arra kötelezi a tagállamokat, hogy megfelelő szankciókat fogadjanak el bárkivel szemben, aki harmadik ország állampolgárának szándékosan segítséget nyújt egy tagállam területére való jogellenes beutazáshoz.³ Ez az irányelv ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy a tagállamok határozhatnak úgy, hogy nem szankcionálnak, ha e segítséget humanitárius célból nyújtják.⁴

Ezen irányelv alapján az olasz jog a jogellenes beutazáshoz történő segítségnyújtást bűncselekménnyé minősíti, függetlenül az anyagi haszonszerzési cél fennállásától. E jog két évtől hat évig terjedő szabadságvesztést, valamint érintett személyenként 15 000 euró pénzbüntetést ír elő, és úgy tűnik, e szankciók halmozását is lehetővé teszi.

A bolognai bíróságnak egy olyan, harmadik országbeli állampolgár büntetőjogi felelősségéről kell döntenie, aki hamis személyazonossági okmányok felhasználásával közreműködött lánya és unokahúga olasz területre való jogellenes beutazásában. E bíróságnak kétségei vannak a 2002/90 irányelv érvényességét illetően, amennyiben az aránytalanul sérti az érintett személyek alapvető jogait. E bíróság közelebbről úgy véli, hogy ezen irányelv ellentétes az arányosság elvével, amennyiben az uniós jogalkotó az anyagi haszonszerzési cél fennállásától függetlenül bűncselekménnyé minősíti a jogellenes beutazáshoz történő segítségnyújtást, anélkül, hogy a tagállamoktól megkövetelné, hogy mentesítsék a büntetőjogi felelősség alól azokat, akik humanitárius céllal vagy családi kötelezettség miatt járnak el.

A mai napon ismertetett indítványában Jean Richard de la Tour főtanácsnok pontosítja először is azt, hogy a jogellenes beutazáshoz történő segítségnyújtás bűncselekménnyé minősítése valamely személy valamennyi olyan cselekményére vonatkozik, amellyel átgondoltan és előre megfontoltan, segítséget nyújt valamely tagállam határának jogellenes átlépéséhez, függetlenül e személy indítékaitól.

A főtanácsnok, másodszor, úgy ítéli meg, hogy **nincs olyan körülmény, amely** az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (1) bekezdésében foglalt, **a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvére tekintettel ezen irányelv érvényességét érintené.** E bűncselekménnyé minősítés az Unió és a tagállamok között megosztott büntetőjogi hatáskörbe tartozik és a meglévő nemzeti szabályozások közelítésének keretébe illeszkedik. Mivel az említett irányelv önmagában nem eredményezhet személyeket terhelő büntetőjogi felelősséget, a tagállamok feladata, hogy arányos és a jogbiztonság követelményének teljesítéséhez szükséges konkrétsággal, pontossággal és egyértelműséggel rendelkező nemzeti szabályozás útján e bűncselekménnyé minősítést a nemzeti jogba beépítsék.

Szintén a tagállamok feladata – a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó szempontjaiknak megfelelően – annak meghatározása, hogy valamely személyre az adott eset körülményeire tekintettel mennyiben vonatkozhat büntetőjogi felelősség alóli mentesség, illetve büntetés alóli mentességi ok vagy a büntetés enyhítése.

Richard de la Tour főtanácsnok, harmadszor, úgy véli, hogy **az illegális bevándorláshoz történő segítségnyújtás bűncselekménnyé minősítése nem ellentétes** az Alapjogi Charta 49. cikkének (3) bekezdésében foglalt **arányosság elvével**. Egyrészt nemcsak az e jelenség által a közrend megőrzésére és a határigazgatásra jelentett veszélyt kell figyelembe venni, hanem azokat a veszélyeket is, amelyeknek az érintett személyek ki lehetnek téve az ehhez köthető illegális tevékenységek következtében, valamint a rendkívül bizonytalan és függőségi helyzetnek való kiszolgáltatottságuk miatt. Másrészt bár a nyújtott segítség nem feltétlenül kapcsolódik haszonszerzési vagy bűnözési tevékenységhez, és nem jelent szisztematikusan súlyos veszélyt e személyek életére nézve, fontos a harmadik országbeli állampolgárok jogellenes beutazásához hozzájáruló valamennyi cselekményt a büntetőhatóságok intézkedési körébe vonni, azon cselekmények fokozottabb ellenőrzését garantálva, amelyek – a szolidaritás vagy a családi kapcsolatok leple alatt elkövetve – valójában más célokat szolgálnak. Ebben az összefüggésben a nemzeti bíróság feladata meghatározni az elkövető indítékait, és értékelni, hogy az ilyen cselekmény milyen mértékben szükséges valamely nyomós érdek védelméhez, és a nemzeti joga rendelkezéseire tekintettel mennyiben igazolja az érintett büntetőjogi felelősség alóli mentesítését, illetve a büntetés alóli mentességét vagy a büntetés enyhítését.

Richard de la Tour főtanácsnok, végezetül, hangsúlyozza, hogy a Bíróság nem rendelkezik elegendő információval a büntetőjogi felelősség alóli mentesülés, illetve a büntetés alóli mentesség vagy a büntetés enyhítése olasz jogban előírt okai pontos körének vonatkozásában. Kifejti ugyanakkor, hogy az arányosság elvével ellentétes az olyan nemzeti rendszer, amely nem teszi lehetővé a bíróság számára, hogy mérlegelje a szóban forgó érdekeket és egyéniesítse a büntetést. Konkrétan, **a nemzeti bíróságnak lehetősége kell legyen arra, hogy különbséget tegyen aszerint, hogy olyan személy büntetendőségéről van-e szó, aki emberiségéből vagy szükségéből cselekedett, vagy olyan személyéről, akit kizárólag bűnös szándék indít anyagi haszonszerzési célból a törvény által konkrétan tiltott cselekmény elkövetésére.**

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ☎ (+352) 4303 3047

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Kövesse a híreket!

¹ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

² A jogellenes be- és átutazáshoz, valamint a jogellenes tartózkodáshoz történő segítségnyújtás meghatározásáról szóló, 2002. november 28-i

[2002/90/EK tanácsi irányelv.](#)

³ Az irányelv 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

⁴ Az irányelv 1. cikkének (2) bekezdése.